

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ**

Кафедра економіки та соціальних дисциплін

ПОГОДЖЕНО:

Начальник кафедри,
доктор економічних наук, професор
Гончаренко О.Г.

«___»_____202 р.

СИЛАБУС

**навчального курсу «Історія української культури»
спеціальність 081 «Право»
форма навчання: денна**

РОЗРОБНИК:

доцент кафедри,
кандидат історичних наук

Любич О.А._____

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри економіки та
соціальних дисциплін

Протокол № __ від «__»_____202 р.

Кредити та кількість
годин:

3 кредити ECTS; години: 20 лекційних,
24 семінарських та 46 самостійна робота.

Анотація курсу

Історія української культури – один з небагатьох предметів, який формує ідентичність і національну самоповагу, адже історія культури немов би концентрує у собі такі взаємопов'язані речі, як національна мова, традиції, історична пам'ять.

У курсі викладено етапи становлення усіх напрямів розвитку української культури, простежується процес формування національнокультурних цінностей, поширення нових стилів мистецтва, констатовано зв'язок часів через збереження і розвиток культурних традицій у контексті сучасного історичного підходу до культури України як комплексної системи. Історію української культури розглядається крізь призму трьох основних проблем: творення певного типу суспільства – умовно кажучи, певної цивілізації; системи спільних цінностей – матеріальних, духовних, ідеальних та розвитку людини її менталітету та ідентичності, тобто ідей (ідеологія), суспільства (цивілізації), людини (культурна антропологія). Значну увагу приділено також з'ясуванню низки теоретичних питань щодо сутності культури, її структури, взаємозв'язку з економічними, політичними та іншими суспільними процесами, співвідношенню загальнолюдських та національних культурних цінностей, традиціям та новаціям у культурі тощо. Розглядаються й проблеми становлення і розвитку українських політичних і культурних еліт, а також збереження національних культурних традицій в народному середовищі, що власне і зробило можливим українське культурне відродження і появу незалежної української держави у ХХ ст.

Ця дисципліна тісно переплітається з історією України, філософією, логікою, історією держави і права України та складає підґрунтя для адекватного розуміння змісту багатьох дисциплін. При вивченні цієї дисципліни буде зроблено ставку на поєднання традиційних (звичних) форм роботи – лекція, обговорення питань семінару, а також використовуватимуться робота з текстами, організація диспутів, написання творчого завдання-есе. Вивчаючи цей курс ви матимете можливість долучитись до дискусій з приводу важливих питань національної моральності й професійної культури. Думка кожного учасника освітнього процесу стане невід'ємною складовою здобуття відповідей на одвічні питання про межі культурної свободи, цивілізованості, освіченості, дотримання традицій...

Мета курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія української культури» є формування знань про культурно-історичні надбання українського народу, як специфічну функцію й модель людського буття; ознайомлення із методикою аналізу й вивчення духовних здобутків українського народу, особливостями розвитку української культури, в контексті світової культури.

Організація навчання

Тематичний план

№	Назва теми	Всього годин	Лекції	Семінари	Практичні заняття	Самостійна робота
Розділ 1. Витоки української культури						
1	Предмет і методологічні основи дисципліни «Історія української культури».	4	2	2	-	-
2	Первісна культура.	4	2	2	-	-
3	Стародавня культура України.	6	2	2	-	2
Розділ 2. Середньовічна культура						
4	Культура Київської Русі.	4	2	2	-	-
5	Українська культура XIV – першої половини XV ст.	4	-	2	-	2
6	Українська культура другої половини XV – XVI ст.	4	2	2	-	-
7	Українська культура XVII ст.	4	2	2	-	-
Розділ 3. Нова українська культура						
8	Українська культура XVIII ст.	6	-	2	-	4
9	Українська культура першої половини XIX ст.	10	2	-	-	8
10	Українська культура першої половини XIX ст.	8	2	2	-	4
11	Українська культура початку XX ст.	6	-	2	-	4
Розділ 4. Новітня українська культура						
12	Новітня українська культура 1917-1930-х рр.	10	2	-	-	8
13	Українська культура в роки Другої світової війни та у післявоєнний час (1941-1964 рр.).	6	-	2	-	4
14	Культура України в період неосталінізму та перебудовчих процесів у суспільстві (1964-1991 рр.).	10	2	-	-	8
15	Українська культура кінець XX – початок XXI ст.	4	-	2	-	2
Всього годин за курсом		90	20	24	-	46

Завдання до семінарів та практичних занять

Семінарські заняття

Готуючись до семінарського заняття Ви маєте підготувати конспект питань, що містяться в плані відповідної теми. Наявність конспекту всіх (!) питань та ваша присутність на занятті є запорукою успішної роботи та отримання балів (їх кількість залежить від вашої активності та якості підготовки). Відсутність конспекту або неповний конспект, навіть за умови вашої присутності на семінарі, оцінюється в 0 балів.

Плани семінарських занять

Тема 1. Предмет і методологічні основи дисципліни «Історія української культури».

1. Виникнення й історична еволюція поглядів на культуру в європейській культурологічній думці.
2. Сучасне розуміння категорії «культура» її сутність, функції та структура.
3. Поняття світової та національної культури.
4. Культура і сучасна цивілізація.
5. Регіональна типологія світової культури.

Література: основна № 1, 2, 4, 7, 8, 10; допоміжна № 1, 3, 4.

Тема 2. Мораль як предмет етики

1. Трипільська археологічна культура.
2. Культура кіммерійців.
3. Культура скіфів та сарматів
4. Культура готів та гунів сарматів.
5. Культура греків північного Причорномор'я.

Література: основна № 1- 4, 5, 6-8, 10; допоміжна № 1, 3, 4, 9.

Тема 3. Стародавня культура України.

1. Особливості мистецтва народів, що мешкали на території України.
2. Розвиток культури у ранніх слов'ян.
3. Мистецтво, будівництво, міфологія, слов'янське язичництво.
4. Зарубенецька, черняхівська, пенківська та київська археологічна культура.
5. Культура дохристиянської Русі.

Література: основна № 1, 2, 4, 7-10; допоміжна № 1, 2, 3, 4, 9.

Тема 4. Культура Київської Русі.

1. Прийняття християнства.
2. Писемність і літературна традиція.
3. Освіта та наукові знання.
4. Мистецтво Київської Русі.
5. Культура Галицько-Волинського князівства.
6. Вплив монголо-татарського нашествия на культуру Київської русі.

Література: основна № 1, 2, 4, 7-9; допоміжна № 2, 4, 5, 6, 8.

Тема 5. Українська культура XIV – першої половини XV століття.

1. Усна народна творчість.
2. Обрядова поезія та героїчний епос.
3. Архітектура й будівництво.
4. Образотворче мистецтво.
5. Іконопис та ювелірне мистецтво.
6. Малярство та книжкова мініатюра.
7. Скульптура та різблення.
8. Декоративно-ужиткове мистецтво.
9. Музичне мистецтво.

Література: основна № 1, 2, 4, 7, 8, 10;13 допоміжна № 4-9.

Тема 6. Українська культура другої половини XV–XVI століть.

1. Осередки культури (гурток Курбського, Острозька академія).

2. Братства та їх школи.
3. Друкарство в Україні (Іван Федоров).
4. Архітектура та містобудування.
5. Скульптура.
6. Театральне мистецтво.
7. Пісенний фольклор і музичне мистецтво.

Література: основна № 1, 2, 4, 7, 8, 10; 12 допоміжна № 4-9.

Тема 7. Українська культура XVII століття.

1. Полемічна література.
2. Ораторсько-проповідницька проза.
3. Геральдична та гербова поезія.
4. Епіграми, панегірична та погребальна поезія.
5. Будівництво.
6. Різьба та скульптура.
7. Іконопис.

Література: основна № 1, 2, 4, 7, 8; 11; 13 допоміжна № 4-9.

Тема 8. Українська культура XVIII століття.

1. Архітектура. Козацьке бароко.
2. Козацькі літописи.
3. Образотворче мистецтво.
4. Музика.
5. Театр.
6. Скульптура і живопис.
7. Українська філософія.

Література: основна № 1, 2, 5, 7, 8, 10; допоміжна № 4-9.

Тема 10. Українська культура другої половини XIX ст.

1. Доба реалізму.
2. Театральне мистецтво.
3. Українська музика.
4. Опера.
5. Образотворче мистецтво.
6. Живопис.
7. Віденський неоренесанс і необароко.

Література: основна № 1-6, 7, 8, 10; 12; 13 допоміжна № 4-9.

Тема 11. Українська культура початку XX ст.

1. Освіта і наука.
2. Література.
3. Театральне мистецтво.
4. Музичне мистецтво.
5. Архітектура.
6. Образотворче мистецтво.

Література: основна № 1-6, 7, 8, 10; 11; 12; 14 допоміжна № 4-9.

Тема 13. Українська культура в роки Другої світової війни та у післявоєнний час (1941-1964 рр.)

1. Культура повоєнних років. «Жданівщина».
2. Культурна «відлига».
3. Реформа шкільної освіти та реорганізація вищих навчальних закладів.
4. Українська післявоєнна наука.
5. Розвиток літератури, театру, музики, кіномистецтва та телебачення.

Література: основна № 1-6, 7, 8, 11; 12; 14 допоміжна № 4-9.

Тема 15. Українська культура кінець XX – початок XXI ст.

1. Стан науки і освіти в сучасній Україні.
2. Театр, літературний процес, музика.
3. Кіно і телебачення.
4. Перспективи української культури.

Література: основна № 1-6, 7, 8, 10;13; 14 допоміжна № 4-9.

Завдання для самостійної роботи

Ряд питань навчальної дисципліни виносяться на самостійне опрацювання. Виконання самостійної роботи оцінюється окремо та є невід'ємною складовою успішного проходження курсу. Для виконання завдань самостійної роботи вам необхідно зробити конспект нижчезазначених питань. Кожне питання має бути ґрунтовно висвітлене в обсязі не менше двох сторінок рукописного тексту.

1. Запропонуйте власний варіант порівняльного аналізу культури дохристиянської доби за такими параметрами: поєднання політики й культури, формування держави та національної культури, культурна діяльність влади.
2. Феномен трипільської культури.
3. Вплив Візантії на культуру Русі.
4. Вплив кочівників на розвиток культури Русі.
5. Порівняйте сарматську і скіфську культуру.
6. Культура полян, деревлян, сіверян тощо.
7. Землеробська культура.
8. Чумацтво і торгівля.
9. Військова культура давніх українців.
10. Писемність до прийняття християнства.
11. Язичництво давніх українців.
12. Проблеми та перспективи розвитку культури в Київській Русі.
13. Порівняйте культурну діяльність руських князів.
14. Які проблеми культури Київської Русі досліджує сучасна історія української культури?
15. Чому історія української культури особливу увагу приділяє питанню прийняття християнства на Русі?
16. Порівняйте культурний вплив на Русі Візантії і Скандинавії.
17. Роль Галицько-Волинського князівства у збереженні культури Київської Русі.
18. Ознайомтесь із текстом «Повість временних літ», дайте їй культурологічну оцінку з погляду сьогодення.
19. Прочитайте поему «Слово о полку Ігоровім» і вичленіть сформульовані в ній проблеми.
20. Роль держави Київська Русь у формуванні культури України.
21. Східні впливи на культуру.
22. Політична культура Галицько-Волинського князівства.
23. Політична культура Литовського князівства.
24. Вплив лицарської культури на життя української еліти.
25. Культура українського дворянства.
27. Теоретичні підходи до визначення феномену виникнення козацтва.
28. Культура українського козацтва.
29. Роль українських гетьманів у розвитку культури на Україні.
30. Культура Речі Посполитої. Політична культура часів козаччини. Формування української національної еліти. Культура в гетьманській державі Богдана Хмельницького.
31. Філософія «Запорозької Січі».

32. Культура України в роки визвольної війни (1648-1654 рр.). Культура реєстрового козацтва. Вплив на культуру українців Туреччини.
33. Народні думи і пісні про визвольну війну.
34. Козацькі літописи Самовидця, Г. Граб'янки, С. Величко. Розвиток парсунного портрету і гравюри. Культурологічна і просвітницька діяльність Івана Мазепи.
35. Палацова архітектура. Садово-паркове мистецтво. Вплив української культури на розвиток культурних процесів у Росії. Культура малоросійських козаків. Творчість І. Котляревського.
36. Харківський, Київський, Новоросійський університети як наукові центри. Українське мистецтво – формотворчий чинник української нації.
37. Український модерн.
38. Г. Нарбут та його учні.
39. Творчість І. Франко.
40. Творчість Лесі Українки.
41. Творчість групи «Молода Муза».
42. Футуризм у малярстві та поезії.
43. Творчість українських митців в імміграції.
44. Український модернізм, авангард, експресіонізм тощо.
45. Український театр і кіномистецтво.
46. Творчість пролетарських письменників.
47. Українська культура в еміграції.
48. Творчість О. Вишні.
49. Творчість О. Довженко.
50. Творчість театральної трупи «Березіль» та Л. Курбаса.
51. Сталінська культура на Україні.
52. Українська культура в умовах німецької окупації.
53. Агітаційні плакати часів війни. Українська культура у підпіллі. Доля української інтелігенції в роки Другої світової війни. Культурні втрати України за роки війни.
54. Післявоєнна відбудова народного господарства. Репресії проти української інтелігенції у повоєнний період.
55. Культурна діяльність шестидесятників, неокласиків, символістів, конструктивістів.
56. Розвиток кіномистецтва.
57. Розквіт музично-естрадного мистецтва.
58. Традиції ужитково-декоративного мистецтва. Традиції українського народного живопису.

Література: основна № 1, 2, 4, 7-9; 12; 13; 14 допоміжна № 2-4, 7, 12.

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання виконуються у вигляді рукописного есе обсягом до 5 сторінок за темою яка обирається з нижченаведеного переліку або індивідуальною темою погодженою з викладачем. При написанні есе доцільним буде скористатись порадами за посиланням: <https://zno.if.ua/?p=985>

Тематика есе:

1. Запропонуйте власний варіант порівняльного аналізу культури дохристиянської доби за такими параметрами: поєднання політики й культури, формування держави та національної культури, культурна діяльність влади.
2. Феномен трипільської культури.
3. Вплив Візантії на культуру Русі.
4. Вплив кочівників на розвиток культури Русі.
5. Порівняйте сарматську і скіфську культуру.
6. Культура полян, деревлян, сіверян тощо.
7. Землеробська культура.

8. Писемність до прийняття християнства.
9. Язичництво давніх українців.
10. Проблеми та перспективи розвитку культури в Київській Русі.
11. Порівняйте культурну діяльність руських князів.
12. Які проблеми культури Київської Русі досліджує сучасна історія української культури?
13. Чому історія української культури особливу увагу приділяє питанню прийняття християнства на Русі?
14. Порівняйте культурний вплив на Русі Візантії і Скандинавії.
15. Роль Галицько-Волинського князівства у збереженні культури Київської Русі.
16. Ознайомтесь із текстом „Повість временних літ», дайте їй культурологічну оцінку з погляду сьогодення.
17. Прочитайте поему „Слово о полку Ігоровім” і вичленіть сформульовані в ній проблеми.
18. Роль держави Київська Русь у формуванні культури України.
19. Східні впливи на культуру.
20. Політична культура Галицько-Волинського князівства.
21. Політична культура Литовського князівства.
22. Вплив лицарської культури на життя української еліти.
23. Культура українського дворянства.
24. Культура Речі Посполитої. Політична культура часів козаччини. Формування української національної еліти. Культура в гетьманській державі Богдана Хмельницького.
25. Філософія «Запорозької Січі».
26. Культура реєстрового козацтва. Вплив на культуру українців Туреччини.
27. Народні думи і пісні про визвольну війну.
28. Розвиток парсунного портрету і гравюри.
29. Палацова архітектура. Садово-паркове мистецтво. Вплив української культури на розвиток культурних процесів у Росії.
30. Творчість пролетарських письменників.
31. Українська культура в еміграції.
32. Особливості творчості О. Вишні.
33. Новаторське кіно О. Довженко.
34. «Розстріляне відродження».
35. Культурна діяльність неокласиків, символістів, конструктивістів.
36. Українська культура та Хрущовська в»відлига».

Порядок оцінювання

Оцінювання ваших досягнень відбувається за системою відображеною в Таблиці 1

Таблиця 1

№	Назва теми	Всього балів	Форма заняття та		
			Лекції (ведення конспекту)	Семінари (конспектування, питань, виступ, доповнення)	Практичні Заняття (опрацювання матеріалів для підготовки, успішне виконання завдань)
Розділ 1. Витоки української культури					
1	Предмет і методологічні основи дисципліни «Історія української культури».	5	1	4	-
2	Первісна культура.	5	1	4	-
3	Стародавня культура України.	5	1	4	-
Розділ 2. Середньовічна культура					
4	Культура Київської Русі.	5	1	4	-
5	Українська культура XIV – першої половини XV ст.	4	-	4	-
6	Українська культура другої половини XV – XVI ст.	5	1	4	-
7	Українська культура XVII ст.	5	1	4	-
Розділ 3. Нова українська культура					
8	Українська культура XVIII ст.	4	-	4	-
9	Українська культура першої половини XIX ст.	1	1	-	-
10	Українська культура першої половини XIX ст.	5	1	4	-
11	Українська культура початку XX ст.	3	-	3	-
Розділ 4. Новітня українська культура					
12	Новітня українська культура 1917-1930-х рр.	1	1	-	-
13	Українська культура в роки Другої світової війни та у післявоєнний час (1941-1964рр.).	3	-	3	-
14	Культура України в період неосталінізму та перебудовчих процесів у суспільстві (1964-1991 рр.).	1	1	-	-
15	Українська культура кінець XX – початок XXI ст.	3	-	3	-
Разом		55	10	45	-
Виконання завдань для самостійної роботи на написання есе		5			
Залік		40			
Всього		100 балів			

За ведення конспекту лекцій нараховується 1 бал за кожну тему, що повністю відображена у вашому конспекті. Таким чином, за роботу на лекціях ви можете отримати до 10 балів. Нагадуємо, що під час лекцій та інших занять не припустимо відволікатись розмовами, користуватись мобільними телефонами та іншими гаджетами, порушувати дисципліну в будь який інший спосіб. Запізнення на лекцію так само не припустимі, викладач залишає за собою право не допустити до заняття студента, що порушує дисципліну або запізнюється. Поважайте працю викладача, ваших товаришів по навчанню та себе – дотримуйтесь дисципліни під час освітнього процесу. Ці ж самі правила поведінки поширюються й на інші форми занять (семінари, практичні). Користування електронними пристроями для доступу до мережі Інтернет припустиме лише під час семінарських/практичних занять за вказівкою чи дозволом викладача. Пропущені лекції слід відпрацювати переписавши конспект та продемонструвавши його викладачу, при цьому слід бути готовим відповісти на його питання за змістом лекції.

Робота на семінарах оцінюється за наступними критеріями:

- ваша присутність та повний конспект семінарських питань забезпечують вам 1 бал;
- для того аби отримати ще один бал слід брати участь в опрацюванні семінарських питань (доповнення, відповідь на питання викладача, висловлення своєї обґрунтованої точки зору під час обговорення проблемних питань);
- виступ із доповіддю на питання за планом семінарського завдання може принести вам ще один бал за умови, що відповідь буде змістовною та відповідати плановому питанню;
- якщо, при виступі, ви проявите ґрунтовну підготовку, висловіте власну точку зору щодо проблеми, що висвітлюється й підкріпите її аргументацією, правильно відповісте на уточнюючі питання викладача то можете отримати ще 1 бал.

Таким чином ваша участь в роботі семінару може принести вам до 4 балів за одне заняття. Пропущений семінар відпрацьовується написанням конспекту всіх питань з плану заняття та відповідями на питання викладача за змістом семінару під час відпрацювання.

Не виконання завдань знижує ваш бал пропорційно відсотку й рівнів складності завдань з якими ви не впорались. Ваша присутність без підготовки та нездатність впоратись із завданнями оцінюється 0 балів. Відпрацювання пропущених чи оцінених у 0 балів занять відбувається за умови попереднього ознайомлення з матеріалами для підготовки до заняття та виконання завдань запропонованих викладачем (увага – завдання можуть відрізнятись від тих, що вирішували ваші одногрупники).

Самостійна робота оцінюється викладачем з розрахунку 0,5 бала за два повністю висвітлених в конспекті питання з вищенаведеного списку. За виконання завдань для самостійної роботи ви можете отримати до 2,5 бали.

Кожен курсант (студент, слухач) має до кінця листопада написати та надати викладачу есе на тематику з запропонованого переліку або за власною темою узгодженою з викладачем. Успішне виконання цього завдання оцінюється в 5 балів. При цьому оцінка відбувається узагальненням балів за 5 критеріями: 1) грамотність та оформлення – 0,5 бала; 2) відповідність змісту темі – 0,5 бала; 3) структурна логічність – 0,5 бала; 4) аргументованість висновків – 0,5 бала; 5) оригінальність роботи та культура посилань на джерела – 0,5 бала.

Підсумковий контроль з дисципліни відбувається у вигляді усного семестрового екзамену на якому ви можете отримати до 40 балів в залежності від повноти та обґрунтованості ваших відповідей. Під час семестрового екзамену викладач задає вам 4 питання з переліку наведеного нижче, кожна відповідь дає вам до 10 балів. Якщо під час проходження курсу ви набрали 60 балів то маєте право не здавати семестровий екзамен вдовольнившись підсумковою оцінкою відповідно до кількості набраних балів. Схема переведення балів у підсумкову оцінку наведена в Таблиці 2.

Таблиця 2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
64-74	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Питання до семестрового екзамену

1. Револьюційно-демократичні концепції культури в українській філософській думці.
2. Марксистські та немарксистські концепції культури в Україні.
3. Націоналістичні концепції культури в українській суспільній думці.
4. Кам'яна доба на території України.
5. Культура первісних людей.
6. Трипільська культура.
7. Особливості трипільського мистецтва.
8. Культура скіфської доби.
9. Релігійні вірування східних слов'ян.
10. Усна народна творчість східних слов'ян.
11. Давньослов'янська культура і сучасність.
12. Античні впливи на українську культуру.
13. Культура старогрецьких колоній в Україні.
14. Римський вплив на культуру України.
15. Джерела формування культури Київської Русі.
16. Особливості культури Київської Русі.
17. Мистецтво Київської Русі.
18. Культура Галицько-волинського князівства.
19. Особливості культури України в польсько-литовську добу.
20. Умови розвитку національно-культурного та релігійного життя в Україні XIV-XVI ст.
21. Літописи, билини, перекладна література XIV - XVI ст.
22. Українське бароко в пізньому середньовіччі.
23. Ідеї раннього гуманізму в українській культурі.
24. Розвиток ідей Ренесансу в Україні.
25. Братства та їхня роль у розвитку української культури.
26. Полемічна література пізнього середньовіччя.
27. Гурток Києво-Печерської лаври.
28. Розвиток українського друкарства в 16 столітті.
29. Архітектура, малярство, графіка, граверство, скульптура XIV – XVI ст.

30. Роль Києво-Могилянської академії в розвитку української культури.
31. Культура українського козацтва.
32. Особливості культури українського бароко.
33. Внесок гетьмана Івана Мазепи в розбудову української культури.
34. Українська поезія XVI-XVII ст. Теми, досягнення.
35. Українське просвітництво.
36. Генезис та періодизація епохи українського Відродження XIX ст.
37. Специфіка українського класицизму XVIII-XIX ст.
38. Особливості романтизму в українській художній культурі.
39. Розвиток української літератури у XIX ст..
40. Українські театр та музика XIX ст.
41. Кирило-Мефодіївське братство.
42. Т.Г.Шевченко в українській та світовій культурі.
43. "Громади". Шкільництво і освіта.
44. Галицьке відродження. Руська трійця.
45. Роль Лесі Українки та Івана Франка в українському національно-культурному русі.
46. Культурний рух в Україні періоду Центральної Ради.
47. Освіта, наука, мистецтво за часів Гетьманату 1918 р.
48. Особливості культури України в радянський час.
49. Принципи культурної політики радянської влади в Україні 1921-1939 р.
50. Розстріляне відродження.
51. Культура модерну в Україні.
52. Поезія, драматургія, проза на початку XX ст.
53. Культурне життя у роки Другої Світової війни.
54. Культура української діаспори.
55. Модернізм в українському мистецтві XX ст.
56. Культура часів "Холодної відлиги".
57. Шестидесятники. Василь Симоненко, Ліна Костенко та ін.
58. Українські музика, малярство і література XX ст.
59. Масова культура та сучасне національне відродження.
60. Тенденції розвитку сучасної української культури.
61. Характерні риси художньої культури України.
62. Скіфо-сарматська культура.
63. Культура дохристиянської Русі.
64. Культура України-Русі часів феодальної роздробленості.
65. Культура України XIII ст.
66. Культура України XV ст.
67. Мистецтво України XVI ст.
68. Мистецтво Київської Русі.
69. Мистецтво XVII ст.
70. Мистецтво XVIII ст.
71. Мистецтво XIX ст.
72. Архітектурні пам'ятники культури Київської Русі.
73. Архітектура XIX ст.
74. Культура України часів «Руїни».
75. Мистецтво України козацько-гетьманської доби.
76. Відродження української культури на початку XX ст.
77. Культура України в 1930-1950 рр.
78. Релігійні вірування слов'ян дохристиянської доби.
79. Політична культура України XVI-XVII ст.
80. Культура «Запорозької Січі».
81. Козацькі літописи.

82. Культура незалежної України початку ХХІ ст.
83. Українська-радянська культура.
84. Література українського відродження кінця ХІХ – початку ХХ ст.
85. Український кінематограф ХХ ст.
86. Українське художнє мистецтво ХХ ст.
87. Українська література часів «Хрущовської відлиги».
88. Українське мистецтво в еміграції.
89. Репресії проти українських митців (1930-1950 рр.).
90. Мовне питання в незалежній Україні.

Політика академічної доброчесності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших курсантів (студентів, слухачів);
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань курсантів (студентів, слухачів).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Галіченко М.В., Поліщук І.Є. Історія української культури: Навчально-методичний посібник для студентів. Херсон. Поліграф, 2016. 85 с.
2. Історія української культури. Підручник за ред. Лозового В.О. Нац. Ун-т «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого». Харків. Право, 2017. 368 с.
3. Історія української культури. Підручник. В. Качкан, О. Величко, Н. Божко та ін. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». 2021. 368 с.
4. Історія української культури. Навч. посібник за ред. В.А. Качкана. Київ. Просвіта, 2016. 368 с.
5. Історія української культури. Навчально-методичний посібник Н.В. Аксьонова, А.М. Домановський, Т.О. Чугуй. Харків. ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. 196 с.
6. Кислюк К.В. Історія української культури. Київ. Просвіта, 2016. 354 с.
7. Кордон М.В. Історія української культури. Київ. Просвіта, 2017. 336 с.
8. Любич О.А., Співак В.В., Олійник О.І., Чебоненко С.О. Історія української культури. Чернігів. Десна Поліграф, 2018. 455 с.
9. Любич. О.А., Співак В.В., Чебоненко С.О., Ковальчук Н.Д., Шакур Н.В. Історія української культури. Чернігів. ФОП Баликін С.М. 2019. 540 с.
10. Павлова О.Ю. Історія української культури. 2-ге видання. Київ. Кондор, 2017. 340 с.
11. Хома І.Я. Історія української культури. Київ. Кондор, 2017. 356 с.
12. Цапко О.М. Історія української культури. Київ. Знання, 2018. 176 с.
13. Шейко В.М. Історія української культури. Київ. Кондор, 2017. 271 с.
14. Шейко В.М., Білоцерківський В.Я. Історія української культури. Київ. Знання, 2016. 271 с.
15. Шовкошитний В. Долітописна історія України. Київ. Український патріот, 2016. 424 с. (іл. 104 с.).

Допоміжна

1. Воропай Олекса. Звичаї українського народу. Київ. Знання, 2009. 126 с.
2. Горський В.С. Нариси з історії філософської культури Київської Русі. Київ. Знання, 1993. 254 с.

3. Дворнік Ф. Слов'яни в європейській історії та цивілізації. Київ. Кондор, 2000. 230 с.
4. Дзюба О.М., Павленко Г.І. Літопис найважливіших подій культурного життя в Україні (X – середина XVII ст.) : посібник-довідник. Київ. Кондор, 1998. 354 с.
5. Дещинський Л.Є. Історія української та зарубіжної культури. Київ. Знання, 2007. 246 с.
6. Кравець М.С. Культурологія. Київ. Просвіта, 2015. 320 с.
7. Михайлова Р.Д. Мистецтвознавство. Київ. Видавництво Ліра-К., 2015. 216 с.
8. Руснак І. Український фольклор. Київ. Видавництво Ліра-К., 2012. 304 с.
9. Піча В.М. Культурологія. Посібник. Київ. Знання, 2015. 360 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://lib.onu.edu.ua/> - бібліотека ОНУ ім. І.І. Мечникова
2. <http://www.nbu.gov.ua/> - бібліотека ім. В. Вернадського
3. <http://lib-gw.univ.kiev.ua/> - бібліотека ім. Максимовича КНУ ім. Т.Шевченка
4. <http://www.inst-ukr.lviv.ua/> - Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича